

Uttalande av Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS)
Antaget på årsmötet den 13 september 2025
NHS är ett samarbetsorgan för hörselskadeorganisationer i Norden.

Beredskap och krisplanering måste tillgodose hörselskadades behov

De senaste årens kriser, såsom förändringar i Europas säkerhetsläge, har visat att samhällets beredskap, krisplanering och civilförsvaret ännu inte är tillgängliga för alla. Erfarenheter från Ukraina visar att hörselskadade har upplevt många utmaningar med att få information. Även om hörselskadades perspektiv på beredskap har lyfts i samhällsdebatten återstår mycket arbete för att säkerställa jämlikhet för hörselskadade i Norden.

Cirka 20 procent av befolkningen har någon grad av hörselnedsättning. I Norden finns över en miljon användare av hörhjälpmedel. Ett hörhjälpmedel gör inte användaren normalhörande, utan utöver hjälpmedel behövs hörselanpassad miljö och tillgänglig kommunikation. Vid eventuella undantagsförhållanden är det avgörande att hörselskadade får aktuell och tillförlitlig information på samma sätt och samtidigt som den övriga befolkningen. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) förpliktar stater att säkerställa att personer med olika funktionsnedsättningar får lika skydd och säkerhet i risksituationer, inklusive konflikter, humanitära nödlägen och naturkatastrofer.

För att garantera tillgänglig kris- och nödinformation måste all information i undantagssituationer erbjudas inte bara auditivt utan alltid även i textform, såsom realtidsundertexter och anpassade varningssystem. Införandet av realtids-textkommunikation (RTT) i nödsituationer måste påskyndas i alla nordiska länder och fungera tillförlitligt även vid störningar. Samtidigt måste man säkerställa att teknik för kris- och nödinformation är kompatibel med hörhjälpmedel.

Hörselskadades behov ska inkluderas i nationella och EU-baserade beredskapsplaner och strategier. Detta innebär att hörselorganisationer ska involveras i utvecklingen av beredskap och krisplanering. Kommunikationslösningar i skyddsrum måste utformas så att de är tillgängliga för personer med olika typer av hörselnedsättning, för att säkerställa informationsflödet i alla situationer.

Nordiska länder måste också uppmuntra hörselskadade till egenberedskap (72 timmar) och säkerställa att information och utbildning om egenberedskap är tillgänglig och hörselsmart. Användningen av radio vid undantagsförhållanden måste granskas ur hörselskadades perspektiv och gemensamma lösningar hittas för att säkerställa informationsflödet i situationer där endast radio fungerar.

De nordiska hörselorganisationerna betonar att tillgänglighet i beredskap och krisplanering, inklusive möjlighet till kommunikation via RTT-tjänster samt tillgång till nödinformation från myndigheter, tillsammans med hörselanpassning i skyddsrum och jämlik informationsspridning, är ett avgörande steg mot ett tryggt och inkluderande samhälle. Alla har rätt till information och skydd på lika villkor – även i kristider.

Majbritt Garbul Tobberup, lansformand
Høreforeningen, Danmark

Taru Reinikainen, puheenjohtaja
Kuuloliitto ry, Finland

Anita Ismark, vice förbundsordförande
Svenska hörsselförbundet rf, Finland

Ása Olsen, forkvinna
HOYR, Färöarna

Telma Sigtryggisdóttir, formaður
Heyrnarhjálp, Island

Bjørn-Tore Lunde, forbundsleder
Hørselsforbundet, Norge

Jonas Sahlberg, ordförande
Hörselskadades Riksförbund, Sverige

Pia Grüssner, ordförande
Ålands hörsselförening rf, Åland